

2007.

gada pārskats

Kopsavilkums

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS
UZRAUDZĪTĀJS

2007. gada pārskats

Kopsavilkums

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS
UZRAUDZĪTĀJS

Pasta adrese: rue Wiertz 60 – B-1047 Brussels
Birojs: rue Montoyer 63, Brussels, Belgium
E-pasta adrese: edps@edps.europa.eu
Interneta vietne: www.edps.europa.eu
Tālrs.: (32-2) 283 19 00
Fakss: (32-2) 283 19 50

**Europe Direct dienests jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību**

Bezmaksas tālruņa numurs (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Daži mobilā tālruņa operatori aizlīdz pieeju 00 800 numuriem, vai arī par šo tālruņa numuru izmantošanu ir jāmaksā.

Liela daļa papildu informācijas par Eiropas Savienību ir pieejama internetā.
Tai var piekļūt, izmantojot *Europa* serveri (<http://europa.eu>).

Kataloga dati ir atrodami šīs publikācijas beigās.

Luksemburga: Eiropas Kopienu Ofciālo publikāciju birojs, 2008. gads.

ISBN 978-92-95030-65-7

© Eiropas Kopienas, 2008. gads.

Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

Ievads

Šis ir Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) darbības ceturrtā gada pārskata kopsavilkums. Šis pārskats attiecas uz 2007. gadu, proti, trešo pilno gadu, kad EDAU darbojās kā jauna iestāde.

Peter Hustinx (uzraudzītājs) un *Joaquín Bayo Delgado* (uzraudzītāja palīgs) 2004. gada janvārī sāka darbu, lai izveidotu neatkarīgu iestādi, kas nodarbotos ar personas datu aizsardzību Eiropas Savienības (ES) mērogā. Šīs iestādes galvenās funkcijas, kā noteikts Regulā 45/2001 ⁽¹⁾, ir šādas:

- uzraudzīt ES pārvaldes iestāžu veikto personas datu apstrādi, nodrošinot, ka netiek pārkāptas to personu tiesības un brīvības, kuru datus apstrādā (uzraudzība);
- konsultēt par priekšlikumiem jauniem ES tiesību aktiem, kas ietekmēs datu aizsardzības jomu (konsultācijas);
- sadarboties ar citām datu aizsardzības iestādēm, lai nodrošinātu nemainīgi augstu datu aizsardzības līmeni visā Eiropā (sadarbība).

Pārskats liecina, ka ir gūti būtiski panākumi uzraudzības jomā. Liekot uzsvaru uz rezultātu izvērtēšanu, ir izdevies veicināt ieguldījumus, lai lielākajā daļā Kopienas iestāžu un struktūru nodrošinātu datu aizsardzības prasību izpildi. Ir iemesli priecāties par sasniegumiem, tomēr ir jāturpina centieni, lai sasniegtu pilnīgu atbilstību.

Konsultāciju jomā lielu uzmanību pievērsa vajadzībai nodrošināt konsekventu un efektīvu datu aizsardzības sistēmu gan pirmajā, gan trešajā pilārā, tomēr panākumi ne vienmēr bija pietiekami. Pārskatā arī uzsvērts, ka dažādās politikas jomās arvien vairāk izmanto priekšrocības, ko dod EDAU konsultatīvā darbība.

2007. gadā parakstīja Lisabonas līgumu, kurā paredzēta stiprināta personas datu aizsardzība, tostarp noteikumi par neatkarīgu uzraudzību. Jaunais līgums ir svarīgs atskaites punkts ES vēsturē, taču tas būtu uzskatāms arī par pārbaudījumu. Līgumos uzsvērtās pamatgarantijas ir jāīsteno praksē. Tas attiecas uz iestādēm un struktūrām, kas apstrādā personas datus, kā arī tām, kuras izstrādā noteikumus un politiku, kas ietekmē Eiropas pilsoņu tiesības un brīvības.

⁽¹⁾ Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti, OV L 8, 12.01.2001., 1. lpp.

2007. gada rezultāti

2006. gada pārskatā minēts, ka 2007. gadam izvēlēti turpmāk izklāstītie mērķi. Lielākā daļa no šiem mērķiem ir sasniegti daļēji vai pilnībā.

- **Datu aizsardzības inspektoru tīkla darbības joma**

Datu aizsardzības inspektoru tīkls darbojas pilnā apmērā atbilstīgi tā darbības jomai, Kopienas iestādes un struktūras ir iesaistītas tā darbībā. EDAU ir turpinājis sniegt stingru atbalstu un norādes datu aizsardzības inspektoru funkciju izstrādē, īpašu uzmanību pievēršot jauniem ieceltiem inspektoriem.

- **Iepriekšēju pārbaužu turpināšana**

Pašreizējo datu apstrādes darbību iepriekšēju pārbaužu skaits ir ievērojami palielināts, tomēr lielākajai daļai iestāžu un struktūru ir jāturpina darbs, lai izpildītu savus pienākumus.

- **Pārbaudes un uzraudzība**

EDAU ir sācis izvērtēt panākumus, kas kopš 2007. gada pavasara gūti, īstenojot Regulu (EK) Nr. 45/2001. Visas iestādes un struktūras ir iesaistītas šajā procesā. Par rezultātiem ir ziņots gan vispārīgi, gan attiecībā uz konkrētiem gadījumiem (skat. gada pārskata 2. nodaļu).

- **Video novērošana**

Ir pabeigtas aptaujas par video novērošanas praksi gan ES, gan valstu mērogā, un ir izskatīti dažādi gadījumi, kas saistīti ar atsevišķām iestādēm vai struktūrām. Šī pieredze būs pamatā pamatnostādņu projektam, ko pašlaik izstrādā.

- **Horizontāli jautājumi**

Attiecībā uz horizontāliem jautājumiem pastāvīgi tiek analizēti atzinumi par iepriekšējām pārbaudēm un lēmumiem. 2008. gadā publicēs pirmos norāžu dokumentus, kas paredzēti visām Kopienas iestādēm un struktūrām. Ar attiecīgām iestādēm ir apspriesti medicīnisku vai disciplināru datu glabāšanas jautājumi.

- **Konsultācijas attiecībā uz tiesību aktiem**

EDAU turpināja publicēt atzinumus par jaunu tiesību aktu priekšlikumiem un nodrošināja atbilstīgas turpmākās darbības. Šī padomdevēja loma skar plašāku tematu jomu, un to pilnveido ar sistemātiskas uzskaites palīdzību un prioritāšu izvēli.

- **Datu aizsardzība trešajā pīlārā**

Īpašu uzmanību pievērta vispārējas datu aizsardzības sistēmas izstrādei trešajā pīlārā un priekšlikumiem personas datu apmaiņai starp valstīm. Abās jomās gūtie panākumi diemžēl nav pietiekami.

- **Informēšana par datu aizsardzību**

EDAU ir sniedzis stingru atbalstu turpmākiem “Londonas Iniciatīvas” pasākumiem, lai “informētu par datu aizsardzību un palielinātu tās efektivitāti”.

- **Reglaments**

2008. gada laikā pieņems iestādes reglamentu. Ir gūti labi panākumi dažādu iekšēju lietu rokasgrāmatu izstrādē.

- **Resursu pārvaldība**

Ir uzlabota finanšu un cilvēkresursu pārvaldība (budžeta struktūras atjaunošana, personāla izvērtēšanas iekšējie noteikumi un mācību politikas izstrāde). Turpmāki uzlabojumi ir arī iekšējās kontroles sistēmas īstenošana un datu aizsardzības inspektora iecelšana amatā.

2008. gada mērķi

2008. gadam izvēlēti turpmāk norādītie galvenie mērķi. Informāciju par gūtajiem panākumiem iekļaus nākamajā gada ziņojumā.

- **Datu aizsardzības inspektoru tīklam sniegts atbalsts**

Turpinās sniegt būtisku atbalstu iekšējo datu aizsardzības inspektoriem, jo īpaši nesen izveidotās aģentūrās. Turklāt EDAU veicinās turpmāku speciālo zināšanu un labākās prakses apmaiņu starp tām.

- **Iepriekšēju pārbažu nozīme**

Lielākajā daļā iestāžu un struktūru pabeigs pašreizējo apstrādes darbību iepriekšējās pārbaudes. Īpašu uzmanību pievēršīs ieteikumu īstenošanai.

- **Horizontālas norādes**

Izstrādās norādes par būtiskiem jautājumiem, kas attiecas uz visām iestādēm un struktūrām (piemēram, ar veselību saistītu datu apstrāde, piekļuves nodrošināšana datu subjektiem un ar video novērošanu saistītu jautājumu risināšana).

- **Atbilstības izvērtēšana**

Turpinās izvērtēt atbilstību Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumiem un palielinās uz vietas veikto pārbažu skaitu. Publicēs arī vispārēju inspekcijas politiku.

- **Liela mēroga sistēmas**

Tuvākajā laikā EDAU, sadarbojoties ar valstu uzraudzības iestādēm, turpinās izstrādāt koordinētu Eurodac uzraudzību un izstrādāt speciālās zināšanas par liela mēroga sistēmu, piemēram, SIS II un VIS uzraudzību.

- **Atzinumi par tiesību aktiem**

EDAU turpinās laikus izdot atzinumus vai komentārus par jaunu tiesību aktu priekšlikumiem, pamatojoties uz atbilstīgu tematu un prioritāšu sistemātisku uzskaiti, un nodrošinās piemērotus turpmākus pasākumus.

- **Lisabonas līgums**

EDAU turpinās vērot notikumu attīstību saistībā ar Lisabonas līgumu un rūpīgi analizēs tā ietekmi uz datu aizsardzību, un, vajadzības gadījumā, sniegs attiecīgus padomus.

- **Tiešsaistē pieejama informācija**

EDAU ir iecerējusi atjaunināt un papildināt interneta vietnē pieejamo informāciju un turpināt darbu, lai uzlabotu elektronisko informatīvo izdevumu.

- **Reglaments**

EDAU pieņems un publicēs reglamentu, kurā būs ietvertas tā dažādas funkcijas un darbības. Ieinteresētām personām interneta vietnē būs pieejami praktiski rīki.

- **Resursu pārvaldība**

EDAU stiprinās un turpmāk attīstīs atsevišķas darbības, kas saistītas ar finanšu resursiem un cilvēkresursiem, un stiprinās citus iekšējus procesus.

Uzraudzība

Viena no EDAU galvenajām funkcijām ir neatkarīgi uzraudzīt Kopienas iestāžu vai struktūru veiktas datu apstrādes darbības. Tiesiskais regulējums noteikts Regulā (EK) Nr. 45/2001, kurā noteikti vairāki personas datu apstrādātāju pienākumi, kā arī vairākas to personu tiesības, kuru dati tiek apstrādāti.

Par personas datu apstrādes darbībām, kas īpaši neapdraud datu subjektu, paziņo attiecīgās iestādes vai struktūras datu aizsardzības inspektoram. Ja personas datu apstrāde īpaši apdraud personas, kuru dati tiek apstrādāti, EDAU vispirms jāveic tās pārbaude. Tad EDAU nosaka, vai datu apstrāde atbilst minētajai regulai.

Uzraudzības darbs, ko vada uzraudzītāja palīgs, ietver datu aizsardzības inspektoriem sniegtus padomus un palīdzību, iepriekš pārbaudot apstrādes darbības, kas rada apdraudējumu, izmeklēšanas veikšanu un sūdzību izskatīšanu. Šajā uzdevumā ietilpst arī atsauces un nostājas dokumentu nodrošināšana un *Eurodac* centrālās nodaļas uzraudzība.

2007. gadā **iepriekšējas pārbaudes** joprojām bija EDAU uzraudzības funkcijas galvenā darbība.

Kā minēts gan 2005. gada, gan 2006. gada pārskatos, EDAU ir pastāvīgi mudinājis datu aizsardzības inspektoros palielināt to iepriekšēju pārbaudīto paziņojumu skaitu, kurus nosūta EDAU. Paziņojumu saņemšanai *ex post* lietās, kas iepriekš jāpārbauda EDAU, bija noteikts termiņš – 2007. gada pavasaris –, lai mudinātu Kopienas iestādes un struktūras palielināt centienus, lai pilnībā izpildītu ziņošanas pienākumu. Tā rezultātā paziņojumu skaits būtiski palielinājās.

Tika saņemts 101 paziņojums, un atbilstīgi tiem 2007. gadā izdeva **90 iepriekšējas pārbaudes atzinumus** ⁽²⁾. Šīs 101 lietas, pēc kurām sagatavoti oficiāli atzinumi, ir 77,19 % pieaugums darbā ar iepriekšējām pārbaudēm salīdzinājumā ar 2006. gadu. Tāds noslogojums noteikti ir saistīts ar “2007. gada pavasara” termiņu.

Tikai 11 no minētajām lietām bija “**īstas**” **iepriekšējas pārbaudes gadījumi**, proti, attiecīgās iestādes ievēroja ar iepriekšēju pārbaudi saistītu procedūru pirms datu apstrādes darbību īstenošanas. Papildus šai 101 iepriekšējas pārbaudes lietai, par kurām ir sniegti atzinumi, EDAU arī izskatīja 31 lietu, kurās konstatēja, ka iepriekšējas pārbaudes nav vajadzīgas, un 11 no tām attiecas uz datorizētas pārraudzības kategoriju.

Kas attiecas uz EDAU un Kopienas iestāžu un struktūru **grafikiem**, EDAU atzinuma projekta sagatavošanai vajadzīgo dienu skaits samazinājās par vienu dienu, salīdzinājumā ar 2006. gadu (2007. gadā – vidēji 56,9 dienas), ko var uzskatīt par ļoti labu rezultātu, ņemot vērā paziņojumu skaita un sarežģītības palielināšanos. EDAU pagarinājuma dienu skaits arī ir par gandrīz vienu dienu mazāks nekā 2006. gadā. Turklāt, lai gan lielākais iespējama pagarinājuma laika posms ir līdz diviem mēnešiem, parasti tas bija īsāks nekā viens mēnesis.

⁽²⁾ No 101 paziņojuma praktisku apsvērumu dēļ un tāpēc, ka dažas lietas bija saistītas, 15 OLAF iesūtītus paziņojumus izskatīja kopā, tos iekļaujot četros dažādos atzinumos. Tāpēc 101 saņemtā paziņojuma rezultātā izstrādāja 90 atzinumus.

Tomēr EDAU ir norūpējies par ilgajiem laika posmiem, kas iestādēm un struktūrām ir vajadzīgi, lai sagatavotu pilnīgu informāciju. Šajā sakarā EDAU iestādēm un struktūrām vēlreiz atgādina par pienākumu sadarboties ar EDAU un sniegt tam visu prasīto informāciju.

2007. gadā **ex-post iepriekšēju pārbauzu lietas** ⁽³⁾ attiecās galvenokārt uz šādiem jautājumiem: iestāžu un struktūru apstrādāti medicīniski dati, personāla pieņemšana darbā un kandidātu atlase, personāla izvērtēšana (jo īpaši, sertifikācijas un atestācijas procedūras, kā arī pirmstermiņa pensionēšanās procedūra), *OLAF* procedūras, sociālā dienesta lietas un datorizēta pārraudzība.

Kas attiecas uz galvenajiem jautājumiem īstās iepriekšējās pārbaudēs, 2007. gadā bija svarīgas laika pārvaldības sistēmas Eiropas Komisijā.

Attiecībā uz turpmākiem pasākumiem pēc iepriekšēju pārbauzu atzinumiem, 2007. gadā EDAU slēdza 38 lietas, kas vairāk nekā divkārt pārsniedz 2006. gada rādītāju, šādu tendenci noteikti radījuši sistemātiski pasākumi pēc EDAU ieteikumiem.

Kopumā EDAU iepriekšēju pārbauzu darbības 2007. gada laikā liecina, ka “**2007. gada pavasara**” termiņš radīja būtisku paziņojumu skaita palielināšanos no daudziem datu aizsardzības inspektoriem, jo īpaši gada pirmajā pusē. Tomēr joprojām vajadzīgi uzlabojumi attiecībā uz laika grafiku, ko izmanto iestādes un aģentūras, atbildot uz EDAU papildu informācijas pieprasījumiem.

Tālab 2008. gadā galvenokārt pievērsīs šādiem jautājumiem:

- iestādēm būtu jāpabeidz *ex-post* paziņošanas process un aģentūrām 2008. gadā būtu jāveic būtiski soļi, lai sasniegtu tādu pašu mērķi;
- sistemātiski veiks pasākumus pēc ieteikumiem, izmantojot informāciju no personas datu apstrādātājiem, un tos apvienos ar pārbaudēm uz vietas. Tie ietvers arī pasākumus, ar ko pilnībā īsteno paziņošanas procesu attiecībā uz datu aizsardzības inspektoriem un nodrošina pilnīgu pienākuma izpildi attiecībā uz īstu iepriekšēju pārbauzu paziņošanu EDAU pirms datu apstrādes procesa sākuma.

EDAU 2007. gadā saņēma 65 **sūdzības**, no kurām 29 atzina par pieņemamām, un EDAU tās izskatīja sīkāk. Lielākā daļa no saņemtajām sūdzībām vēl joprojām neietilpst EDAU uzraudzības kompetencē, piemēram, tāpēc, ka tās attiecas uz personas datu apstrādi tikai dalībvalstu līmenī (tā ir valstu datu aizsardzības iestāžu kompetencē). Par pieņemamām pasludinātās lietas jo īpaši ir saistītas ar šādiem jautājumiem: pārāk liela informācijas apjoma vākšana par apmeklētājiem, piekļuve datiem, e-pastu pārsūtīšana un kopēšana, kredītkaršu informācijas pieprasīšana, slepenu datu apstrāde, tiesības veikt labojumus un pienākums nodrošināt informāciju.

2006. gadā parakstīja Saprāšanās memorandu ar **Eiropas ombudu**, lai izvairītos no nevajadzīgas darbības pārklāšanās un nodrošinātu konsekventu pieeju datu aizsardzības jautājumiem, par ko iesniegtas sūdzības. Praksē ar memorandu ir izveidota lietderīga informācijas apmaiņa starp EDAU un Eiropas ombudu, ko izmanto vajadzības gadījumā.

⁽³⁾ *Ex-post* iepriekšējās pārbaudes attiecas uz tādām datu apstrādes darbībām, kas sāktas pirms EDAU izraudzīšanas un uzraudzītāja palīga iecelšanas amatā (2004. gada 17. janvārī) un ko tāpēc nebija iespējams pārbaudīt pirms to sākšanas.

2007. gadā veica daudzas **izmeklēšanas** dažādās jomās. Tostarp EDAU pievērsa īpašu uzmanību divām lietām, proti, *OLAF* drošības revīzijai un Eiropas Centrālās bankas (ECB) nozīmei *SWIFT*⁽⁴⁾ lietā.

Pirmā lieta attiecās uz datu apstrādes darbībām, ko veic, izmantojot to pašu IT infrastruktūru. EDAU pieņēma lēmumu sākt drošības pārbaudi un horizontāli analizēja *OLAF* drošības pasākumus. EDAU ieteikumos nodrošināja attiecīgas norādes un pēc tam secināja, ka tas ir ļoti apmierināts ar *OLAF* īstenotajiem drošības pasākumiem attiecībā uz IT sistēmām un lietojumprogrammām, par ko tas ir atbildīgs.

Attiecībā uz otro lietu EDAU 2007. gada februārī izdeva atzinumu, kurā galvenā uzmanība bija pievērsta ECB kā uzraudzītājam, lietotājam un politikas veidotājam. EDAU arī lūdza galvenajām EK iestādēm nodrošināt skaidrojumus par izmantotajām maksājumu sistēmām un līgumattiecībām ar *SWIFT*. Pamatojoties uz saņemto informāciju, EDAU attiecīgām Kopienas iestādēm ieteica pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās sniedz pietiekamu informāciju personāla locekļiem un citiem indivīdiem, kuriem ir līgumsaistības ar tām. 2008. gadā rūpīgi pārraudzīs panākumus šajā jomā.

EDAU arī turpināja sniegt padomus par **administratīviem pasākumiem**, ko Kopienas iestādes un struktūras iecerējušas saistībā ar personas datu apstrādi. Tika skatīti daudzi problemātiski jautājumi, tostarp atsevišķu datņu kategoriju glabāšanas laikposmu noteikšana, interneta politikas dokumenti, krāpšanas un korupcijas gadījumu izmeklēšanas procedūras, informācijas apmaiņa, īstenošanas noteikumi attiecībā uz datu aizsardzību un valstu datu aizsardzības tiesību aktu piemērojamība.

EDAU turpināja izstrādāt **video novērošanas pamatnostādnes**, lai iestādēm un struktūrām nodrošinātu praktiskas norādes par datu aizsardzības noteikumu ievērošanu, izmantojot video novērošanas sistēmas. 2007. gada pavasarī, sadarbojoties ar datu aizsardzības iestādēm, tas veica starptautisku aptauju ES dalībvalstīs. Aptauja attiecās uz datu aizsardzības noteikumiem, ko piemēro video novērošanai visā ES. EDAU arī sniedza padomus attiecībā uz trīs konsultāciju lūgumiem, kas saistīti ar video novērošanu un ko saņēma no divu iestāžu datu aizsardzības inspektoriem. Visi trīs gadījumi attiecās uz video tehnoloģijas izmantošanu ar drošību nesaistītiem mērķiem.

2007. gadā turpinājās **Eurodac** kopīga uzraudzība, sadarbojoties ar valstu datu aizsardzības inspektoriem. Padziļināt drošības revīziju sāka 2006. gada septembrī un galīgo revīzijas ziņojumu izdeva 2007. gada novembrī.

Saskaņā ar EDAU un Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūras nolīgumu, aģentūra nodrošināja saziņu ar valstu ekspertu organizācijām un sniedza padomus par drošības revīzijas metodoloģiju. EDAU apstiprināja secinājumus un ieteikumus. Galvenais secinājums bija, ka sākotnēji attiecībā uz *Eurodac* īstenotie drošības pasākumi un to uzturēšanas veiks pirmo četru darbības gadu laikā, līdz šim ir nodrošinājuši pietiekamu drošības līmeni. Tomēr dažās sistēmu daļās un organizāciju drošībā pastāv trūkumi, kas būs jānovērš.

(4) Pasaules Starptautisko finanšu telekomunikāciju sabiedrība (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication – SWIFT*).

Konsultācijas

EDAU 2007. gadā stiprināja savu padomdevēja funkciju attiecībā uz ES tiesību aktu priekšlikumiem un citiem saistītiem dokumentiem.

Vairāk nekā iepriekšējos gados EDAU savā darbībā pievērsa uzmanību **datu aizsardzības tiesiskā regulējuma nākotnei**.

Pirmkārt, EDAU bija jāpievērš liela uzmanība priekšlikumam Padomes pamatlēmumam par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās.

Otrkārt, EDAU atzinumā attiecībā uz Komisijas paziņojumu par datu aizsardzības direktīvas īstenošanu tas pauda viedokli, ka grozījumi minētajā direktīvā, šķiet, ir neizbēgami ilgtermiņā, un ierosināja pārdomāt turpmākos grozījumus cik vien drīz iespējams. Treškārt, ir parakstīts Lisabonas līgums, kas būtiski ietekmēs datu aizsardzību.

Pirmo reizi EDAU izskatīja iespējamo vajadzību nākotnē veidot īpašu tiesisku regulējumu datu aizsardzībai **radio frekvenču identifikācijas** (RFID) tehnoloģiju jomā. Tā ir pilnīgi jauna joma, un tai var būt būtiska ietekme uz mūsu sabiedrību un pamattiesību aizsardzību, piemēram, privātās dzīves neaizskaramību un datu aizsardzību.

2007. gadā EDAU darbojās laikā, kad risinājās dažādi notikumi, kam ir viena kopīga iezīme, proti, tie visi sekmēja **“uzraudzības sabiedrības”** veidošanos. Tādi notikumi ietver jaunus tiesībaizsardzības instrumentus, lai vāktu un apstrādātu personas informāciju, biometrijas un RFID plašāku izmantojumu, kā arī pasaules mēroga datu plūsmu arvien lielāko nozīmi.

2007. gadā EDAU izdeva **12 atzinumus** par ierosinātiem ES tiesību aktiem. Turklāt tas plašāk izmantoja citus ieviešanas līdzekļus, piemēram, komentārus. Tomēr šāda instrumentu izvēle nebūtu jāuzskata par strukturālām izmaiņām pieejā.

EDAU ir skaidrojis, ka tas piedalās ES likumdošanas procesā, lai aktīvi sekmētu to, ka tiesību aktus pieņem tikai pēc tam, kad pietiekami izvērtēta to ietekme uz privātās dzīves neaizskaramību un datu aizsardzību. Komisijas veiktajos ietekmes novērtējumos ir jāvelta pienācīga uzmanība privātās dzīves neaizskaramības un datu aizsardzības jautājumiem.

Darba plāns

EDAU interneta vietnē 2007. gada decembrī publicēja **2008. gada darba plānu** (otro gadskārtējo darba plānu). Tas būtībā atbilst 2007. gada darba plānā izklāstītajiem pamatvirzieniem.

Darba plāna pielikums liecina, ka EDAU darbības joma tagad ietver plašu politikas jomu klāstu. Priekšlikumi attiecas uz 13 dažādiem Komisijas dienestiem (*ADMIN, EMPL, ENT, ESTAT, INFISO, JLS, MARKT, OLAF, RELEX, SANCO, SG, TAXUD* un *TREN*).

Atzinumi

Attiecībā uz **brīvības, drošības un tiesiskuma** telpu (“trešais pīlārs”, būtiska EDAU līdzdalības joma) galvenais jautājums bija jaunu priekšlikumu pieņemšana, ar kuriem paredz sekmēt datu glabāšanu tiesībaizsardzības iestādēs un informācijas apmaiņu starp tām, ja iepriekš nav veikts pienācīgs spēkā esošo tiesisko instrumentu efektivitātes izvērtējums. Jaunus instrumentus izstrādā, pirms ir pareizi īstenoti spēkā esošie instrumenti. Šis jautājums bija īpaši būtisks saistībā ar Prīmes (*Prüm*) līguma transponēšanu ES mērogā un Eiropas pasažieru vārdu reģistra sistēmu.

Cits ar trešo pīlāru saistīts jautājums, kam bija svarīga nozīme EDAU atzinumos, bija vispārēja tiesiska regulējuma trūkums datu aizsardzības jomā.

Trešais būtiskais jautājums saistīts ar faktu, ka ES paredz dalībvalstīm obligāti izveidot valstu iestādes atsevišķu uzdevumu veikšanai, bet sniedz tām plašu rīcības brīvību attiecībā uz minēto iestāžu darbības nosacījumiem. Tas kavē informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm un ietekmē juridisko noteiktību attiecībā uz datu subjektu, kura datus sūta starp dažādu dalībvalstu iestādēm.

Informācijas apmaiņa ar trešām valstīm tiesībaizsardzības nolūkos bija atsevišķs jautājums, ko izskatīja dažādos EDAU atzinumos.

Divus atzinumus izdeva attiecībā uz svarīgiem Komisijas paziņojumiem par **datu aizsardzības tiesisko regulējumu nākotnē**. EDAU atzinumā par datu aizsardzības direktīvas ⁽⁵⁾ īstenošanu ir apzināti dažādi mainīgu apstākļu aspekti, un viens no tiem ir mijiedarbība ar tehnoloģiju. Jaunu tehnoloģiju attīstībai ir tieša ietekme uz prasībām attiecībā uz efektīvu datu aizsardzības tiesisku regulējumu. Viens no minētās tehnoloģijas attīstības būtiskiem aspektiem ir RFID, par ko izdots atsevišķs EDAU atzinums.

Pārējie pieci 2007. gadā izdotie atzinumi bija dažādi un attiecās uz tādām politikas jomām kā muita, statistika, autotransports, lauksaimniecība un sociālais nodrošinājums.

(5) 2007. gada 25. jūlija atzinums attiecībā uz Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar Darba programmu labākai Datu aizsardzības direktīvas īstenošanai. OV C 255, 27.10.2007, 1.lpp.

Jaunākie notikumi

EDAU atzinumā attiecībā uz paziņojumu par datu aizsardzības direktīvas īstenošanu ir minēti pieci turpmāko pārmaiņu aspekti:

- mijiedarbība ar tehnoloģijām;
- Lisabonas līguma ietekme;
- tiesību aizsardzība;
- privātās dzīves neaizskaramība un jurisdikcija pasaules mērogā; un
- direktīvas pilnīga īstenošana.

Tos izmantos kā darba kārtību EDAU turpmākai rīcībai.

Attiecībā uz **mijiedarbību ar tehnoloģiju**, būtu jāuzsver šādas galvenās tendences:

- indivīdu sociālā dzīve kļūst aizvien vairāk digitalizēta, izmantojot lietotāju lietojumprogrammas, kurās ievada datus, kas lielākoties ir personas dati;
- datu centri var paziņot par personālo datoru sistēmu lietošanas beigām, kas līdz šim tika izmantoti datu, jo īpaši personas datu apstrādei;
- Eiropas pētniecības un attīstības centieni ir ļoti laba iespēja aptvert privātās dzīves neaizskaramības un datu aizsardzības prasības, turklāt “sistēmā integrētas privātās dzīves aizsardzības” (“privacy by design”) principam vajadzētu būt minēto pētniecības un attīstības ierosmju neatņemamai daļai.

Līdz ar **Lisabonas līguma** stāšanos spēkā mainīsies ES tiesiskais regulējums. Tas ietekmēs EDAU darbību un tā padomdevēja lomu.

Visbeidzot EDAU aktīvi piedalīsies diskusijās, vai atsevišķos gadījumos pat tās uzsāks, par iespējamiem turpmākiem datu aizsardzības direktīvas grozījumiem.

Sadarbība

Galvenais sadarbības forums datu aizsardzības iestādēm Eiropā ir **29. panta darba grupa**. EDAU piedalās darba grupas darbībā, kurai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu, ka Direktīvas 95/46 vispārējos principus piemēro un interpretē vienādi.

Darba grupa var izdot atzinumus par tiesību aktu priekšlikumiem vai līdzīgus dokumentus, kas ir ļoti noderīgi, sevišķi tāpēc, ka tajos var būt iekļauti jautājumi, kas ir īpaši svarīgi no atsevišķu valstu perspektīvas. EDAU pauž gandarījumu par minētajiem atzinumiem, kas atbilst arī tā izdotiem atzinumiem un kuros tas ir sniedzis ieguldījumu. Labas sinerģijas piemēri starp darba grupas un EDAU atzinumiem 2007. gadā bija šādās jomās – kopīgās konsulārās instrukcijas diplomātiskajām pārstāvniecībām un konsulārajiem dienestiem attiecībā uz vīzām, nosakot biometrisko identifikatoru ieviešanu, kā arī gaisa aviosabiedrību pasažieru datu nosūtīšanu uz ASV un pasažieru vārdu reģistra izmantošanu tiesībaizsardzības nolūkos.

EDAU un darba grupa ir arī cieši sadarbojušies, analizējot divas lielas sistēmas pirmajā pilārā, proti, patērētāju aizsardzības sadarbības sistēmu un iekšējā tirgus informācijas sistēmu.

Viens no svarīgākajiem sadarbības uzdevumiem ir saistīts ar *Eurodac*, kurā atbildību par datu aizsardzības uzraudzību daļa valsts datu aizsardzības iestādes un EDAU. 2007. gada jūlijā *Eurodac* uzraudzības koordinācijas grupa, kas sastāv no valsts datu aizsardzības iestādēm un EDAU, izdeva pārskatu par to veikto pirmo koordinēto *Eurodac* pārbaudi. Grupa nekonstatēja norādes uz *Eurodac* sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu. Tomēr jāuzlabo daži aspekti, piemēram, informācijas sniegšana attiecīgajiem cilvēkiem.

EDAU pienākumos ietilpst sadarbība ar ES **trešā pilāra** datu aizsardzības uzraudzības iestādēm. EDAU pieliek pūles, lai nodrošinātu pastāvīgi augstu datu aizsardzības līmeni Šengenas apvienotās uzraudzības iestāžu, Eiropola, Eurojust un Muitas informācijas sistēmas darbībā. 2007. gadā uzmanību pievērša diviem galvenajiem jautājumiem: Komisijas priekšlikumam pamatlēmumam par datu aizsardzību trešajā pilārā un tiesībaizsardzības informācijas apmaiņai atbilstīgi pieejamības principam. Turklāt EDAU aktīvi piedalījās trijās Policijas un tiesiskuma darba grupas sanāksmēs, kas notika 2007. gadā.

EDAU piedalījās arī **Eiropas un starptautiskās konferencēs** par datu aizsardzību un privātās dzīves neaizskaramību. 2007. gada septembrī Monreālā notika starptautiska konference, kurā galveno uzmanību pievērša daudziem jautājumiem, kurus risina datu aizsardzības un privātās dzīves neaizskaramības komisāri, – tādiem kā sabiedriskā drošība, globalizācija, tiesību akti un tehnoloģija, “plaši izplatīta” datorizācija un “ķermenis kā datu objekts”. EDAU vadīja slēgtu komisāru sēdi par Londonas iniciatīvu un sniedza ieguldījumu darbseminārā par globalizāciju.

Saziņa

Informācijas un saziņas darbībām joprojām ir svarīga nozīme EDAU stratēģijā un ikdienas darbā. Lai gan tās nav galveno EDAU funkciju vidū, grūti pārspīlēt informācijas un saziņas darbību būtisko nozīmi iestādes galveno uzdevumu veikšanā.

EDAU **pirmo darbības gadu laikā tā saziņas darbībās lielāko uzmanību pievērsa, lai palielinātu informētību** par EDAU vietu ES politiskajā kartē. Trīs gadus pēc darba sākšanas mēs varam redzēt saziņas centienu pozitīvos rezultātus. Viens no piemēriem ir uzraudzītāja izvēle par vienu no laikraksta *European Voice* 50 kandidātiem balvai *European of the Year*, 2007. gadā.

Kā viens no “**Londonas Iniciatīvas**”, ar ko paredzēts darīt efektīvāku saziņu par datu aizsardzību un datu aizsardzību kā tādu, galvenajiem veidotājiem, EDAU 2007. gada februārī turpināja darbu šajā jomā, aktīvi darbojoties saziņas darbseminārā, ko vadīja Francijas datu aizsardzības iestāde (*CNIL*). Viens būtisks panākums bija saziņas darbinieku tīkla izveide, kuru datu aizsardzības iestādes varēs izmantot, lai apmainītos ar pieredzi par labākajām praksēm un īstenotu specifiskus projektus.

EDAU 2007. gadā turpināja veltīt daudz laika un pūliņu, skaidrojot tā misiju un uzlabojot informētību par datu aizsardzības jautājumiem, izmantojot **runas** un līdzīgu palīdzību dažādām iestādēm vairākās dalībvalstīs. Turklāt EDAU sniedza aptuveni divdesmit **intervijas** dažādu dalībvalstu vai trešo valstu laikrakstu, raidsabiedrību vai elektronisko plašsaziņas līdzekļu žurnālistiem. Tas organizēja arī **apmeklējumus studentu grupām**, kuri specializējas datu aizsardzības jomā un/vai IT drošības jautājumos.

Preses dienests izskatīja 160 **lūgumus sniegt informāciju** un padomus, kas tika saņemti no plaša indivīdu un ieinteresētu personu loka.

Lai plašāk popularizētu EDAU pašreizējās darbības, tas turpināja izmantot šādus informācijas un saziņas līdzekļus:

- **interneta vietne:** 2007. gada februārī atklāja jaunu interneta vietnes versiju. Tajā izmanto interneta satura pārvaldības sistēmas (*web content management system – WCMS*) tehnoloģiju, kas paredzēta, lai atvieglotu liela dokumentu skaita pārvaldību;
- **elektronisks informatīvs izdevums:** 2007. gadā tika publicēti pieci EDAU informatīvā izdevuma numuri. Informatīvā izdevuma abonētu skaits palielinājās no 460 cilvēkiem 2006. gada beigās līdz 635 cilvēkiem 2007. gada beigās;
- **paziņojumi prese:** Preses dienests 2007. gadā publicēja četrpadsmit paziņojumus, lielākā daļa no tiem bija saistīti ar atziniem par jauniem tiesību aktiem, kas ir svarīgi plašai sabiedrībai;
- **informatīvi pasākumi:** EDAU atkārtoti piedalījās Datu aizsardzības dienas un ES Atvērto durvju dienas pasākumos, ar informācijas stendiem galvenajās ES iestādēs.

Pārvalde, budžets un personāls

EDAU – kā nesen izveidota iestāde – turpināja palielināties un 2007. gadā saņēma papildu līdzekļus salīdzinājumā ar 2006. gadu. Budžets palielinājās no vairāk kā 4 miljoniem EUR līdz nedaudz mazāk par 5 miljoniem, un darbinieku skaits palielinājās no 24 līdz 29. Pakāpeniski ir paplašināts administratīvo pakalpojumu apjoms. Turklāt, balstoties uz gada prioritātēm un ņemot vērā iestādes vajadzības un apjomu, ir pieņemti jauni iekšējie noteikumi, kas nepieciešami iestādes pareizai darbībai.

EDAU turpināja uzlabot sadarbību ar Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Komisiju, ļaujot palielināt apjomradītu ietaupījumu un izvairīties no liekas pārvaldes infrastruktūras dublēšanas, tādējādi mazinot nevajadzīgus pārvaldes izdevumus.

Attiecībā uz cilvēkresursiem – izņemot darbā pieņemšanu – mācību programmā turpināja pieņemt divus līdz trīs stažierus semestrī. Turklāt EDAU pieņēma iekšējo apmācību politiku, kas balstīta uz iestādes īpašajām darbībām, kā arī tās stratēģiskajiem mērķiem.

Iekšējās revīzijas dienesta veiktās pirmās revīzijas rezultātā 2007. gadā saņemtais revīzijas ziņojums apstiprināja EDAU iekšējās kontroles sistēmas spējas nodrošināt pietiekamas garantijas iestādes mērķu sasniegšanai.

Lai nodrošinātu regulas noteikumu iekšēju piemērošanu, ir iecelts datu aizsardzības inspektors (DAI). 2007. gadā izveidoja ar personas datu apstrādi saistītu darbību plānu.

EDAU sāka darbu, lai ar Eiropas Parlamenta dienestu palīdzību ieviestu jaunu elektroniskā pasta pārvaldes sistēmu.

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs

2007. gada pārskats – Kopsavilkums

Luksemburga: Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojs

2008 – 16 lpp. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-65-7

Kā saņemt ES publikācijas?

Publikācijas, ko pārdošanai sagatavojis Publikāciju birojs, ir pieejamas ES virtuālajā grāmatnīcā *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu/>), kur tās iespējams pasūtīt jūsu izvēlētajā tirdzniecības birojā.

Jūs varat arī saņemt sarakstu, kurā apkopoti mūsu tirdzniecības tīklā iesaistītie aģenti visā pasaulē, nosūtot pieprasījumu pa faksu (352) 2929 42758.

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS
UZRAUDZĪTĀJS

*Personas datu sargs
Eiropas Savienībā*

www.edps.europa.eu

Publikāciju birojs
Publications.europa.eu